

ARMONIZAREA LEGISLAȚIEI ROMÂNESCII CU ACQUIS-UL UE ÎN DOMENIUL POLITICILOR DE SECURITATE ȘI APĂRARE

HARMONIZATION OF ROMANIAN LEGISLATION WITH THE EU ACQUIS IN THE FIELD OF SECURITY AND DEFENSE POLICIES

drd. Alexandru EPARU*

Rezumat: Abordarea problemelor de securitate și apărare actuale nu se pot realiza în mod adecvat decât printr-o acțiune sinergică cu participare internațională. Implicit efectele generate, indiferent că sunt de natură socială, economică, juridică, militară sau de orice altă natură reclamă de asemenea, o acțiune colaborativă, conjugată. Cooperarea în domeniul contracarării efectelor conflictelor a dobândit în ultimii ani o importanță crescută, determinată de dinamica și complexitatea mediului de securitate în plan internațional și de necesitatea unor abordări conjugate.

În acest context, în cadrul acestui articol, ne-am propus să analizăm, sub diferite unghiuri, aspectele specifice ale organizării interne și cooperării externe, având drept scop armonizarea legislației naționale cu acquis-ul UE specific domeniului politicilor de securitate și apărare, dar și evidențierea nevoilor de transformare și reglementare a instituțiilor destinate să asigure securitatea națională și regională, în contextul pericolelor actuale din spațiul euroatlantic, punând un accent deosebit pe promovarea deschiderii și transparenței.

Cuvinte cheie: politici de securitate și apărare, tratate și înțelegeri, transformări, proces de armonizare a legislației.

Abstract: Addressing current security and defense issues can only be adequately achieved through synergistic action with international participation. Implicitly, the effects generated, whether they are of a social, economic, legal, military or any other nature, also require a collaborative, conjugate action. Cooperation in the field of counteracting the effects of conflicts has gained increasing importance in recent years, determined by the dynamics and complexity of the international security environment and the need for combined approaches.

---

* Universitatea Națională de Apărare, Școala Doctorală, alex.eparu@gmail.com.

In this context, in this article we intend to analyze, from different angles, the specific aspects of internal organization and external cooperation, with the aim of harmonizing national legislation with the EU acquis specific to the field of security and defense policies but also highlighting the needs, transformation and regulation of institutions designed to ensure national and regional security, in the context of the current dangers in the Euro-Atlantic area, with a particular focus on promoting openness and a transparency.

Keywords: *security and defense policies, treaties and agreements, transformations, process of harmonization of legislation.*

Introducere

În acest secol, trăim într-o lume de legi, reguli, norme, *tratate și înțelegeri*. În timp ce statele suverane sunt principalii actori normativi, cresc din ce în ce mai mult importanța și gradul de implicare al organizațiilor internaționale în procesul de guvernare al activităților interstatale, și nu numai. Pe lângă state și organizațiile guvernamentale, există și o serie de organizații non-guvernamentale (NGOs), corporații multinaționale și organizații hibride, care sunt un mix din toate celelalte categorii. Toate acestea sunt conectate și interacționează în domenii diverse, direct sau indirect, la diferite niveluri și grade de intensitate.

Plecând de la ideea că momentele integrării în Alianța Nord - Atlantică (NATO) și în Uniunea Europeană (UE) reprezintă repere în istoria modernă/contemporană a națiunii noastre, vom analiza, în conținutul prezentului articol, să identificăm acele elemente definitorii ale transformărilor parcurse până la acest moment, dar și să identificăm nevoile de parcurs ulterioare.

Implicarea organizațiilor euroatlantice în soluționarea conflictelor și diminuarea efectelor acestora se bazează pe ideologie, pe aderarea la un set de norme, principii și interese comune, în lipsa cărora actualele dezvoltări ale mediului de securitate și relațiile dintre state nu ar putea fi explicate. Totuși, exportul sau importul de securitate se realizează, în general, în cadrul aceleiași familii. Implicarea se dezvoltă pornind de la stabilirea unor obiective comune, convergente ale partenerilor, dar pe baza unor interese strategice ale fiecărui actor implicat.

Organizațiile euroatlantice au un rol important în soluționarea diferendelor internaționale, dar mai ales asigură un climat de securitate la

nivel național. Legătura strânsă a României, prin parteneriatele strategice dezvoltate în cadrul Uniunii și Alianței, în ceea ce privește politica de securitate, a devenit o condiție esențială a stabilității.

1. Transformări ale Politicii de Securitate și Apărare Comună a Uniunii Europene și influența acestora asupra securității și apărării României

Politica de securitate și apărare comună a Uniunii Europene (PSAC/CSDP) stabilește cadrul pentru structurile politice și militare, precum și pentru misiunile și operațiunile militare și civile ale UE în străinătate.

Tratatul de la Lisabona (2009), clarifică aspectele instituționale și întărește rolul Parlamentului European, iar Strategia globală a UE din 2016, definește strategia pentru PSAC.

Politica de securitate și de apărare comună face parte integrantă din politica externă și de securitate comună (PESC) a Uniunii Europene. Tratatul privind Uniunea Europeană (TUE) prevede cadrul PSAC. Articolul 41 prezintă finanțarea PESC și a PSAC, iar politica este descrisă, mai detaliat, la articolele 42-46, în capitolul 2, secțiunea 2 din titlul V, *Dispoziții privind politica de securitate și apărare comună*, precum și în protocoalele 1, 10 și 11 și declarațiile 13 și 14. Rolul specific al Parlamentului European în domeniul PESC și PSAC este prezentat la articolul 36 din TUE.

Deciziile referitoare la PSAC sunt luate de Consiliul European și de Consiliul Uniunii Europene, articolul 42 din TUE. Aceste decizii sunt luate în unanimitate, cu unele excepții notabile referitoare la Agenția Europeană de Apărare (AEA), articolul 45 din TUE și la Cooperarea Structurată Permanentă (PESCO), articolul 46 din TUE, unde se aplică votul cu majoritate calificată. Structura, instrumentele și agențiile PSAC, sunt conduse de un înalt reprezentant al UE, vicepreședinte/înalt reprezentant (VP/ÎR), în prezent în persoana lui Josep Borrell Fontelles, evidențiate în documente și legislație corespunzătoare.¹ Creată odată cu semnarea

---

¹ CSDP, disponibil la https://eeas.europa.eu/csdp-missions-operations/eutm-rca/5392/-common-security-and-defence-policy-csdp-structure-instruments-agencies_en. accesat la 27.10. 2021.

Tratatului de la Lisabona (2009), PSAC urmează fostei Politici Europene de Securitate și Apărare (PESA)².

Deși PSAC nu s-a schimbat în mod substanțial, în primii ani după intrarea în vigoare a Tratatului de la Lisabona în 2009, ea are un mare potențial de a evolua, atât din punct de vedere politic, militar, cât și instituțional. Subscris obiectivului general de instituire a unei capacități de apărare europene comune, realizate prin contribuția statelor membre cu capacități civile și militare, PSAC a fost supusă recent unor schimbări majore la nivel strategic și operațional, pentru a răspunde provocărilor de securitate, astfel:

- *în decembrie 2013*, Consiliul European a stabilit o serie de obiective inițiale pentru a asigura progresul PSAC pentru creșterea eficacității și impactului PSAC, precum și sprijinirea dezvoltării capacităților de apărare și consolidarea industriei europene de apărare;

- *în iunie 2016*, VP/ÎR Mogherini prezintă Consiliului European *Strategia globală a UE în domeniul politicii externe și de securitate (SGUE)*. Aceasta identifică cinci priorități pentru politica externă a UE, astfel:

- securitatea Uniunii;
- reziliența statelor și societăților în vecinătatea de est și de sud a UE; elaborarea unei abordări integrate a conflictelor;
- ordinele regionale de cooperare;
- guvernarea globală pentru secolul XXI.

-*în noiembrie 2016*, a fost prezentat Consiliului un plan de implementare privind securitatea și apărarea, care urmărea să operaționalizeze viziunea prezentată în SGUE în privința problemelor de apărare și securitate. Nivelul de ambiție al planului a fost structurat pe trei domenii, astfel: un răspuns prompt la conflicte și crize externe; o dezvoltare a capacităților de securitate și apărare ale partenerilor; o protejare a UE și a cetățenilor ei.

În domeniul securității și apărării, dimensiunea operațională a angajamentului UE a fost consolidată prin crearea Capacității de planificare și conducerea a misiunilor non-executive ale Uniunii (MPCC) și măsurile

---

² PSAC, disponibil la <http://www.europarl.europa.eu>, accesat la 03.11. 2021.

adoptate în ceea ce privește optimizarea modului de angajare a Grupurilor de luptă UE, inclusiv pe dimensiunea de asigurare a resurselor financiare pentru dislocarea acestora.

În sfera dimensiunii civile a PSAC, instrumentarul este în prezent actualizat pentru a răspunde atât priorităților deja asumate - poliție, stat de drept, administrație civilă, reforma sectorului de securitate și monitorizare în state și regiuni afectate de crize și conflicte - cât și noilor provocări de securitate legate de migrația ilegală, amenințări hibride, securitate cibernetică, terorism și radicalizare, crimă organizată, gestionarea frontierelor și securitate maritimă comună.

De asemenea, Consiliul European a adoptat o serie de concluzii prin care aprobă un plan de aplicare a deciziilor privind cooperarea UE-NATO luate la Varșovia (42 de propuneri). Împreună, aceste trei planuri, denumite uneori *pachetul de iarnă pentru apărare*, reprezintă un pas important pentru aplicarea Tratatului de la Lisabona în domeniile securității și apărării.

Transformările recente în aceste domenii, din perioada, 2017 - 2020, au luat contur odată cu demersurile de finanțare a planului de aplicare a deciziilor privind cooperarea UE - NATO adoptate încă de la Varșovia și continuate printr-o acțiune pregătitoare pentru *cercetarea în domeniul apărării*, cu un buget de 90 de milioane EUR, în creștere, an de an.

Ultimele propuneri ale Comisiei privind finanțarea unei inițiative de susținere a cercetării și tehnologiei în domeniul apărării, pentru perioada de după 2020, indică faptul că această inițiativă a Parlamentului a contat și că s-a situat în avangarda unui proces important.

Totodată, a fost confirmată înființarea *Capabilității militare de planificare și executare* (CMPE/ PSAC), o structură ce urmărește îmbunătățirea capacității UE de a reacționa, mai rapid, mai eficient și într-o manieră mai uniformă, în planificarea și desfășurarea misiunilor militare neexecutive.

Astfel, la 7 iunie 2017, Comisia Europeană a prezentat o comunicare intitulată, *Lansarea Fondului European de Apărare* (FEA), în care și-a descris propunerile de a stimula și a structura investițiile în domeniul apărării în UE. Ea a propus un sprijin direct pentru cercetare, pentru cofinanțarea dezvoltării și sprijinirea achiziționării de tehnică și echipamente, din domeniul apărării, de către statele membre ale UE.

Anul următor, în noiembrie, Consiliul European a evidențiat progresele semnificative înregistrate în ultimii doi ani în domenii precum pactul privind PSAC civilă, consolidarea CMPE, implementarea PESCO, **Coordinated Annual Review on Defence (CARD)** și FEA/EDF, întărirea cooperării UE-NATO, dezvoltarea Instrumentului european pentru pace (EPF), precum și mobilitatea militară.

Ulterior, Consiliul European a adoptat *concluzii* cu privire la cel de al treilea raport intermediar referitor la punerea în aplicare a celor 74 de acțiuni comune pentru cooperarea UE-NATO.

Transformările PSAC au influențe directe asupra securității României și le evidențiem în paragrafele următoare:

Implementarea Cooperării Structurate Permanente (Permanent Structural Cooperation - PESCO);

La 19 noiembrie 2018, Consiliul European a adoptat o listă de 17 noi proiecte propuse în cadrul inițiativei de dezvoltare a PESCO/PSAC. Aceste proiecte³, prezentate și de presă, se adaugă la cele 17 existente, ridicând numărul acestora la 34.

Ulterior, la 19 noiembrie 2019, Uniunea Europeană a lansat 13 noi proiecte, în cadrul programului de cooperare în materie de apărare, însumând până la această dată un număr de 47⁴ de proiecte în diferite stadii de derulare.

România participă la cinci dintre aceste noi proiecte, iar două au fost chiar inițiate de țara noastră. În total suntem implicați în 12 din cele 47 de proiecte începute până acum.

Consolidarea Planului de Dezvoltare a Capabilităților Militare Comune (Capability Development Plan - CDP); CDP, împreună cu statele membre, produce planuri de dezvoltare a capabilităților, și suport decizional pentru UE și statele membre, în privința dezvoltării de noi capabilități în domeniul apărării. Începând cu anul 2018, România alături de CDP și

---

³ PESCO, disponibil la <https://pesco.europa.eu/>, accesat la 29.10. 2021.

⁴ PESCO, disponibil la <https://www.consilium.europa.eu/media/39762/pesco-overview-of-first-collaborative-of-projects-for-press.pdf>, accesat la 29.10. 2021.

celelalte state membre, subscrie celor 11 priorități de dezvoltare a capacităților de apărare⁵.

Analiza coordonată anuală în domeniul apărării;

Lansat în anul 2017, CARD este o metodologie care facilitează sincronizarea ciclurilor de planificarea a activităților militare comune și adaptarea în vederea compatibilității capacităților de apărare noi dezvoltate de fiecare țară membră a UE. CARD este la acest moment condus de către EDA.

Începând cu 20 noiembrie 2018, România⁶ a fost de acord cu implementarea acestei metodologii la nivel european și statal și astfel subscrie acestui tip de metodologie evaluativă a sistemelor de apărare.

Fondul European pentru Apărare (European Defence Fund - EDF);

Încă din septembrie 2016, președintele Juncker a anunțat crearea unui Fond european de apărare menit să ajute statele membre să dezvolte și să obțină capacități de apărare strategice comune, mai rapide și mai eficiente. Această inițiativă a fost salută de către România cu ocazia reuniunii Consiliului European, din decembrie 2016, și din martie 2017.

Fondul are menirea de a coordona, completa și consolida investițiile naționale în domeniul apărării. Prin punerea în comun a resurselor, statele membre pot obține rezultate mai bune și pot dezvolta tehnologii și echipamente de apărare pe care nu ar putea să le dezvolte singure.

De asemenea, Fondul va stimula inovarea și va realiza economii de scară, sporind competitivitatea industriei europene de apărare, iar propunerea ar include două *ferestre*⁷, complementare, însă diferite în ceea ce privește structura lor juridică și sursa lor bugetară.

O *ferastră de cercetare* pentru a finanța cercetarea colaborativă în tehnologii inovatoare în domeniul apărării, precum dispozitivele electronice, metamaterialele, software-urile criptate sau robotica. Pentru anul 2020, comisia a propus finanțarea celor 90 de milioane EUR. Acum, în baza cadrului financiar multianual de după 2020, comisia a propus un program

---

⁵ *EDA-What we do*, disponibil la <https://www.eda.europa.eu/what-we-do/our-current-priorities/capability-development-plan>, accesat la 29.10. 2021.

⁶ *Idem*.

⁷ *Afaceri Europene*, disponibil la http://parlament.ro/afaceri_europene/afeur/2017/fi_-2298.pdf, accesat la 29.10. 2021.

dedicat de cercetare în domeniul apărării, care să dispună de aproximativ 500 de milioane EUR pe an.⁸

O *fereastră de capacități* care ar acționa ca un instrument financiar, care să faciliteze statelor membre participante achiziționarea în comun a anumitor active pentru a reduce costurile care le revin. Aceste capacități vor fi convenite de statele membre, care ar deține tehnologia și echipamentul. De exemplu, statele membre pot să investească în comun în tehnologia dronelor sau să cumpere elicoptere în comun pentru a reduce costurile.

Ca ordin de mărime, această fereastră ar trebui să fie capabilă să mobilizeze aproximativ 5 miliarde EUR pe an. Comisia va lansa un studiu de fezabilitate pentru a crește precizia acestei estimări⁹. România susține demersurile financiare aferente acestui fond, prin:

- ✓ acțiuni concrete pentru operaționalizarea Fondului;
- ✓ corelarea proiectelor Fondului cu cele ale PESCO, în ceea ce privește cele 12 proiecte la care participă România;
- ✓ acordarea unei atenții speciale sprijinirii IMM-urilor și start-ups-urilor din domeniul industriei apărării naționale.

Condițiile pe care România, împreună cu celelalte state membre, ce trebuie să le îndeplinească pentru accesarea fondurilor din cadrul EDF, presupun respectarea principiilor competitivității și colaborării, de-a lungul întregului ciclu de cercetare și dezvoltare, în vederea unui impact mai puternic.

Spre exemplu, pentru anul 2017, România a dezvoltat o relație financiară avantajoasă cu UE¹⁰, cu un procent semnificativ alocat către fondul EDF. Tot ca exemplu, pentru anul 2018, cheltuielile UE în România au fost de 4,865¹¹ milioane EUR, în vreme ce contribuțiile României au quantificat suma de 239,1¹².

---

⁸ *Europa press corner*, disponibil la https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/ro/IP_16_4088, accesat la 04.11. 2021.

⁹ Idem, accesat la 04.11. 2021.

¹⁰ *European Union*, disponibil la https://europa.eu/european-union/about-eu/countries-membercountries/romania_ro, accesat la 04.11. 2021.

¹¹ *The long-term and annual EU budget*, disponibil la https://ec.europa.eu/budget/graphs/-revenue_expenditure.html, accesat la 04.11. 2021.

¹² Idem.

Misiunile EU și comandamentele operaționale MPCC* și CPCC**;

Participarea la dezvoltarea securității și apărării Uniunii Europene a continuat să reprezinte una dintre prioritățile politicii naționale de apărare, țara noastră sprijinind activ eforturile de promovare a UE, ca actor credibil pe scena internațională de securitate, precum și de creștere a rolului acestei organizații în managementul crizelor, printr-o angajare mai substanțială în Balcani și în Zona Extinsă a Mării Negre.

România contribuie la operațiile militare ale UE (EUFOR Althea în Bosnia și Herțegovina, EUTM Mali, EUTM Somalia, EUTM RCA – Republica Centrafricană, EUNAVFOR Atalanta și EUNAVFOR MED Sofia)¹³.

În contextul de securitate generat de conflictele recente, unele efecte adiacente precum migrația ilegală se răsfrâng asupra UE, nu numai prin impactul social și economic, dar și din perspectiva Politicii de Securitate și Apărare Comune.

Discuțiile referitoare la desfășurarea de acțiuni specifice, de către statele membre și dezvoltarea dimensiunii de combatere a traficului de persoane și a migrației ilegale, în cadrul misiunilor și operațiilor sub egida PSAC, demonstrează necesitatea unei abordări unitare în gestionarea relațiilor de vecinătate. Având în vedere evoluția situației de securitate în vecinătatea estică, țara noastră are nevoie de o abordare echilibrată a inițiativelor economice și de securitate, considerând necesară dezvoltarea dimensiunii de securitate și apărare a Parteneriatului Estic, prin derularea de activități concrete.

Mai mult decât atât, o nouă inițiativă¹⁴ a fost lansată de către Germania și Franța, cu privire la formarea unei armate europene, la dispoziția CMPE (capabilități militare de planificare și executare), condusă de către Germania prin rotație cu Franța cu ajutorul unor aliați precum România sau Cehia. Această idee este inspirată din planurile definite pentru

---

* Capabilitatea militară de planificare și conducere a operațiilor (MPCC).

** Colegiul Comunitar Central Piemont (CPCC).

¹³ MAE, *Participarea României la misiunile PSAC*, disponibil la <https://www.-mae.ro/node/1884>, accesat la 05.11. 2021.

¹⁴ Iohannis vrea armată europeană, *Press News*, disponibil la <https://psnews.ro/iohannis-vrea-armata-europeana-179192/>, accesat la 05.11. 2021.

prima dată de către miniștrii de externe ai Germaniei de Vest și ai Franței (Konrad Adenauer, respectiv Robert Schumann), în anii de după cel De-Al Doilea Război Mondial. Armata comună a Europei ar fi trebuit să cuprindă, conform planurilor liderilor europeni din 1950, 540 000 de soldați, grupați în 40 de divizii a câte 13 000 de militari activi.

În acest sens, și nu numai, PSAC a înființat Comandamentele Operaționale Permanente (OHQs) la nivel militar și civil (MPCC/CPCC); în prezent rolul acestor comandamente este acela de a asigura actul de comandă pentru misiunile de instruire din Somalia, Mali și Republica Centrafricană, misiuni sub egida ONU. De asemenea, în viitor se dorește ca aceste comandamente să conducă forțe armate ale UE în misiuni executive.

România, prin vocea președintelui Klaus Iohannis¹⁵, în cadrul vizitei președintelui Franței François Hollande la București din 13.09.2016, este de acord cu o astfel de inițiativă, cu condiția ca ea să nu fie antagonică¹⁶ cu demersurile militare ale NATO.

Pactul privind PSAC civilă;

Misiunile civile și operațiile militare desfășurate în cadrul PSAC sunt deosebit de importante în contextul demersurilor UE, de promovare a statului de drept și de susținere a respectării drepturilor omului și a bunei guvernări, precum și în alte domenii conexe, precum reforma sectorului civil de securitate sau dezvoltarea capacităților instituționale, regionale și locale, toate acestea având incidență directă asupra stabilității și securității internaționale.

România se numără constant printre principalii contributori cu experți la misiunile civile de gestionare a crizelor desfășurate de UE: EUMM Georgia, EUAM Ucraina, EUPOL COPPS, EUCAP Sahel Mali, EUCAP Sahel Niger, EUBAM Libia și EUCAP Somalia, precum și

---

¹⁵ Iohannis: România sprijină inițiativa unei armate UE, *Stiri-DIGI 24*, disponibil la <https://www.digi24.ro/stiri/actualitate/iohannis-romania-sprijina-initiativa-unei-armate-ue-565369>, accesat la 05.11. 2021.

¹⁶ George Traicu, „Iohannis spune nu armatei europene: Crearea unui paralelism cu NATO nu ar ajuta pe nimeni”, *Stiri pe surse*, disponibil la https://www.stiripesurse.ro/iohannis-spune-nu-armatei-europene-crearea-unui-parallelism-cu-nato-nu-ar-ajuta-pe-nimeni_-1404192.html accesat la 05.11. 2021.

EUBAM Republica Moldova și Ucraina, lansată sub egida Comisiei Europene.

Întărirea cooperării UE-NATO; Parteneriatul Euro-Atlantic are potențialul de a furniza soluții pentru contracararea principalelor amenințări cu care se confruntă: războiul hibrid, atacurile cibernetice și provocările din spațiile maritime, în special în Marea Neagră. Acest lucru impune intensificarea cooperării și consolidarea complementarității între NATO și UE, cu luarea în considerare a competențelor specifice, instrumentelor și capacităților la dispoziție, precum și a autonomiei de decizie a fiecăreia dintre ele. România acordă o atenție deosebită proiectelor transfrontaliere, din agenda europeană, precum și celor din cadrul Strategiei Uniunii Europene cu privire la Regiunea Dunării.

Țara noastră este, de asemenea, activă în Organizația Cooperării Economice la Marea Neagră, în Procesul de Cooperare în Europa de Sud-Est și în cadrul Inițiativei Central-Europene.

Dezvoltarea Instrumentului European pentru Pace (European Peace Facility - EPF);

Instrumentul financiar european pentru pace¹⁷ este un fond european extrabugetar, nou propus în valoare de 10,5 miliarde EUR, pentru o perioadă de șapte ani, care coincide cu viitorul cadru financiar multianual 2021-2027. Acest mecanism va permite finanțarea tuturor acțiunilor externe, din cadrul politicii externe și de securitate comune (PESC), cu implicații militare sau în domeniul apărării.

Instrumentul financiar european pentru pace propus ar extinde sfera de aplicare a costurilor comune pentru misiunile și operațiile militare, din cadrul politicii de securitate și apărare comune, pentru a sprijini operațiile militare de sprijinire a păcii, la nivel mondial ale partenerilor și pentru a lărgi sfera acțiunilor cu caracter militar sau de apărare, cum ar fi activitățile de consolidare a capacităților pentru actorii militari, care pot fi realizate în cadrul PESC.

---

¹⁷ *Instrumentul financiar european pentru pace*, disponibil la https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/spunsuri-instrumentul-financiar-european-pentru-pace_ro, accesat la 05.11. 2021.

În procesul de revizuire a parteneriatului estic, România a propus conceptul de *security trust*, reținut ulterior sub denumirea de *cadre tematice de dialog*. Totodată, reprezentanții României au participat la elaborarea conceptului Uniunii Energetice a UE, cu accent pe promovarea proiectelor care reprezintă interesele românești – interconectorul Bulgaria-România-Ungaria-Austria, Coridorul vertical (România - Bulgaria - Grecia) și AGRI (proiect de transport al gazelor naturale din zona Mării Caspice până la Țărmul Mării Negre), interconectorul România - Republica Moldova, precum și punerea în valoare a resurselor din platoul continental al Mării Negre.

Mobilitatea militară; Încă din 2017, președintele Juncker a accentuat necesitatea imperativă de a crea, până în 2025, o veritabilă Uniune Europeană a Apărării. Planul de acțiune european în domeniul apărării și, în special, Fondul european de apărare arată angajamentul Europei de a desfășura acțiuni curajoase pentru a sprijini statele membre. Îmbunătățirea mobilității militare în Uniunea Europeană este una dintre măsurile practice în acest sens.

Planul de acțiune¹⁸ a identificat sarcini, responsabilități și calendare ambițioase pentru îmbunătățirea mobilității militare în ceea ce privește următoarele patru aspecte: aspect juridice; vămi; cerințe militare, inclusiv standarde militare legate de infrastructură; și permisiuni de deplasare transfrontalieră, inclusiv autorizații diplomatice.

Demersurile României pe timpul președinției Consiliului Uniunii Europene în materie de securitate și apărare. În domeniul PESCO, pe parcursul celor șase luni, România a contribuit la faza de implementare efectivă și de testare a eficienței și validității proiectelor și mecanismelor utilizate¹⁹. Cele 47 de proiecte în curs de dezvoltare a reprezentat un număr destul de ridicat de acțiuni, aflate în faze diferite de implementare și cu un grad extrem de diversificat de implicare al statelor participante.

Unul din dosarele cele mai complexe pentru președinția românească a Consiliului a fost dosarul Fondului European de Apărare (EDF). Prima prioritate a fost finalizată, și anume negocierilor tripartite cu Parlamentul și

---

¹⁸ *Eur-lex – Accesul la Dreptul Uniunii Europene*, disponibil la <https://eur-lex.europa.eu/homepage.html?locale=ro>, accesat la 05.11. 2019.

¹⁹ Gheorghe Tibil, Analiza Mas: „Ce facem cu apărarea europeană”, *Mediafax*, disponibil la <https://www.mediafax.ro/social/analiza-mas-ce-facem-cu...>, accesat la 06.11. 2021.

Comisia pe Proiectul de reglementare privind EDF, cu aplicabilitate în viitorul cadru financiar multianual 2021-2027²⁰. Tema a fost mai sensibilă decât se anticipa inițial.

Pe baza abordării generale, agreeate la reuniunea Consiliului Afacerilor Externe (CAE) din noiembrie 2018, România a negociat în numele Consiliului regulamentul EDF pentru perioada post - 2020, în condițiile în care implicațiile și mizele întregului proces sunt fără precedent, prin raportare la bugetul de 13 miliarde euro propus a fi alocat EDF în viitorul cadru financiar multianual.

Alte domenii importante s-au referit la *Mobilitatea militară și Capabilitatea militară de planificare și conducere a operațiilor*. România a continuat sprijinirea acțiunilor legate de mobilitatea militară pentru a spori capacitatea UE de reacție la criză, în coordonare și complementaritate cu partenerii transatlantici și cu alți parteneri strategici, precum și cu vecinii apropiați.²¹

În ceea ce privește Capabilitatea militară de planificare și conducere a operațiilor (MPCC), având în vedere revizuirea actuală a acestei structuri, România și-a adus contribuția la punerea în aplicare a recomandărilor menite să facă MPCC operațională și un actor credibil la nivelul planificării și conducerii operațiilor și misiunilor militare desfășurate sub egida UE.

În domeniul operațional, ca unul dintre cei mai importanți contribuitori la misiunile civile ale PSAC, România a valorificat expertiza națională existentă în domeniu, pentru a asigura o dezvoltare echilibrată și coerentă a dimensiunilor civile și militare ale PSAC, în vederea gestionării eficiente a provocărilor de securitate actuale și emergente la adresa intereselor de securitate ale Uniunii și statelor membre.

În concluzie, transformările PSAC din ultimii ani au avut impact semnificativ asupra politicii de securitate a Uniunii Europene și implicit asupra României ca țară membră. Consider că pentru găsirea

---

²⁰ Niculae Iancu, Gheorghe Tibil, „Ce facem cu Apărarea europeană de la pupitrul Uniunii Europene?”, *Monitorul Apărării și Securității*, 18 ianuarie 2018, disponibil la <https://monitorulapararii.ro/ce-facem-cu-apararea-europeana-de-la-pupitrul-uniunii-europene-1-10158>, accesat la 06.11. 2021.

²¹ *Consiliul Europei*, disponibil la <https://www.coe.int/ro/web/chisinau/council-of-europe>, accesat la 04.11. 2021.

unui echilibru rezonabil între sprijinirea inițiativelor vizând creșterea rolului global al UE prin avansarea inițiativelor de apărare legate de implementarea *Strategiei globale a UE în domeniul politicii externe și de securitate (SGUE-EUGS)*²², a planului de implementare a acestora privind securitatea și apărarea în Europa și condiționarea acestora de nevoia de evitare a duplicărilor cu NATO, trebuie să reprezinte abordarea României în materie de securitate națională integrată în viziunile europene și nord atlantice.

Pentru structurile naționale generatoare de securitate, siguranță și ordine publică, prezența României în NATO și Uniunea Europeană constituie, realmente, o oportunitate în vederea dezvoltării și atingerii unor standarde înalte de performanță în domeniul securității și apărării României.

Apărarea comună europeană este un obiectiv pe termen lung pentru România, astfel, în acest moment, sunt necesari pași importanți pentru a avansa pe această cale, prin dezvoltarea proiectelor comune PESCO de securitate și apărare și, mai ales, a celor naționale. Accesarea fondurilor EDF constituie o oportunitate pentru viitorul securității României. De asemenea, considerăm ca o viziune complementară a sarcinilor în relația cu NATO va contribui la dezvoltarea securității țării noastre, atât în plan european, cât și nord atlantic.

2. Necesitatea continuării procesului de armonizare a sistemului juridico-administrativ național în domeniul securității și apărării cu aquis-ul Uniunii Europene

Acquis-ul UE este corpusul de drepturi și obligații comune care le revin tuturor țărilor UE în calitate de membri. Acesta este într-o continuă evoluție și, pe lângă multe altele, cuprinde și *măsurile care au legătură cu politica externă și de securitate comună*.

Statutul juridic al unui stat membru al UE este prevăzut în cea mai mare parte de tratatele fundamentale constitutive ale Uniunii. Acestea stabilesc, practic, statutul organizației, drepturile și obligațiile statelor

---

²² Jérôme Legrand, „Politica de securitate și apărare comună”, *Parlamentul European*, disponibil la <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/ro/sheet/159/politica-de-securitate-si-aparare-comuna>, accesat la 05.11. 2021.

membre și constituie temeiul juridic pentru orice activitate desfășurată pentru , îndeplinirea scopurilor UE.

Ca urmare, pentru România, efortul de armonizare legislativă din perioada de preaderare a fost destinat compatibilizării cadrului juridic național cu dispozițiile acestor documente. Imediat, după aderare, pentru întregirea *de jure* a statutului de membru UE, România a început procesul de aderare/ratificare a tratatelor UE, iar acum putem spune că, țara noastră este un contribuabil activ la PSAC, atât în ceea ce privește dimensiunea politică, orientată să sprijine interesele statelor membre, care au identificat interese comune în domeniul securității și apărării, cât și în ceea ce privește dimensiunea operațională, fiind un actor important în multe misiuni de gestionare a crizelor desfășurate sub egida Uniunii Europene.

Integrarea României în cadrul Uniunii Europene a reprezentat, în opinia noastră, un proces complex și de durată cu eforturi importante din partea statului român, dar și a armatei noastre angajată plenar în procesul de transformare cu respectarea integrală a cerințelor și noilor standarde ale UE. Implicațiile integrării României în UE se manifestă în toate domeniile vieții sociale, prioritare fiind totuși cel politic, economic, financiar, militar și de ordin legislativ.

Securitatea și apărarea în viziunea României.

Strategia națională de apărare actuală răspunde nevoii și obligației de protecție legitimă împotriva riscurilor și amenințărilor ce pun în pericol drepturile și libertățile fundamentale ale omului, valorile și interesele naționale vitale, bazele existenței statului român. Ea vizează, cu prioritate, domeniile precum: starea de legalitate; siguranța cetățeanului; securitatea publică; prevenirea și contracararea terorismului și a altor amenințări asimetrice; capacitatea de apărare; protecția împotriva dezastrelor naturale, degradării condițiilor de viață și accidentelor industriale.

Noi știm că, „*securitatea națională se realizează prin măsuri adecvate de natură politică, economică, diplomatică, socială, juridică, educativă, administrativă și militară, prin activitatea de informații, contrainformații și securitate, precum și prin gestionarea eficientă a*

crizelor, în conformitate cu normele de conduită ale comunității europene și euroatlantice și prevederile dreptului internațional”²³.

În acest sens, *Strategia de Securitate Națională* a României a urmărit și continuă promovarea, protecția și apărarea *valorilor și intereselor naționale*. De altfel, acestea se asigură prin efort național conjugat, respectiv prin forțe și mijloace proprii, precum și prin cooperarea cu aliații și partenerii, în consonanță cu prevederile strategiei de securitate a Uniunii Europene și ale conceptelor strategice ale Alianței Nord-Atlantice. Această abordare strategică oferă bazele operaționale ale colaborării sistematice cu organizațiile de securitate și apărare din care România face parte, cu statele aliate, parteneri și prietene.

În consens cu prevederile Constituției, *Strategia națională de apărare a României, (Pentru o Românie care garantează securitatea și prosperitatea generațiilor viitoare), 2010* așează la temelie eforturilor, vizând construcția securității și prosperității poporului român, valori precum: democrația, libertatea, egalitatea și supremația legii; respectul pentru demnitatea omului, pentru drepturile și libertățile sale fundamentale; identitatea națională și responsabilitatea civică; pluralismul politic; proprietatea garantată și economia de piață; solidaritatea cu națiunile democratice; pacea și cooperarea internațională; dialogul și comunicarea dintre civilizații.

Aceste valori reprezintă factorul de coeziune al comunităților locale și al națiunii române, catalizatorul eforturilor spre progres și modernizare, liantul relației armonioase dintre interesele individuale și cele naționale, în acord cu normele ordinii constituționale. Înfăptuirea lor își are garantul în respectul pentru suveranitatea și independența națională, caracterul național, unitar și indivizibil al statului, unitatea bazată pe comunitatea de limbă, cultură și viață spirituală, pe respectul pentru identitatea specifică a tuturor cetățenilor și comunităților.

Despre *Interesele naționale*, care reflectă percepția dominantă, relativ constantă și instituționalizată cu privire la valorile naționale, putem

---

²³ Teodor Frunzeti, *Viitorul securității europene, Surse de instabilitate la nivel global și regional - Implicații pentru România*, Universitatea Națională de Apărare, Centrul de Studii Strategice de Apărare și Securitate, Editura Universității Naționale de Apărare, București, 2004, p. 49.

afirma că vizează promovarea, protejarea și apărarea, prin mijloace legitime, a valorilor prin care națiunea română își garantează existența și identitatea, pe baza cărora își construiește viitorul și în temeiul cărora se integrează în comunitatea europeană și euroatlantică și participă la procesul de globalizare. Prin aria lor de manifestare, ele se adresează, în primul rând, cetățenilor patriei care trăiesc pe teritoriul național, dar și, în egală măsură, tuturor celorlalți oameni aflați în România, precum și românilor care trăiesc sau își desfășoară activitatea în afara granițelor țării.

În condițiile în care, în lumea modernă, securitatea și prosperitatea sunt termenii inseparabili ai aceleiași ecuații, „*progresul, prosperitatea și securitatea națională ale României nu pot fi decât rezultanta majoră a unui proces complex de promovare și garantare a valorilor și intereselor naționale*”²⁴. Acest proces a vizat și continuă, în esență: integrarea reală și deplină în Uniunea Europeană; asumarea responsabilă a calității de membru al Alianței Nord-Atlantice; menținerea integrității, unității, suveranității, independenței și indivizibilității statului român, în condițiile specifice ale participării la construcția europeană.

La nivel global, lumea continuă să rămână puternic conflictuală. Motoarele conflictelor operează, atât în domeniul *accesului la resurse, la mecanismele de distribuție a acestora și la piețe de desfacere*, cât și în cel al *diferențelor identitare* de natură civică, etnică, religioasă, culturală sau ideologică. Mediul de securitate internațional se află într-o rapidă schimbare. Unele schimbări sunt lineare și previzibile, fie că decurg din evoluția obiectivă a mediului de securitate, fie că sunt rezultatul unor strategii și programe. Altele au caracter surprinzător, seismic sau de discontinuitate strategică și sunt însoțite de o doză de incertitudine semnificativă ca natură, amploare și durată.

Proliferarea noilor riscuri și amenințări amplifică aspectele de insecuritate ale mediului global, astfel că, în perspectiva următorilor 10-15 ani, ordinea mondială va arăta sensibil diferit, în condițiile în care noua dinamică a relațiilor internaționale favorizează eforturile comunității

---

²⁴ Stan Petrescu, *Mediul de securitate global și euroatlantic*, Editura Militară, București, 2005, p. 35.

euroatlantice care vizează construcția unui nou echilibru internațional, capabil să asigure expansiunea și consolidarea libertății și democrației.

În acest context, *riscurile și amenințările* la adresa securității naționale a României sunt percepute, în primul rând, din perspectiva statutului de țară membră a Alianței Nord-Atlantice și a Uniunii Europene. Se înscriu, de asemenea, în această categorie, riscurile și amenințările ce privesc securitatea și apărarea frontierelor, în condițiile în care segmente importante ale granițelor României constituie o parte importantă a frontierei terestre estice a celor două organizații.

În același timp, însă, o serie de amenințări noi, asimetrice, de natură militară și non-militară, inclusiv cele ce se manifestă sub forma agresiunilor psihologice, informaționale sau informatice tind să sporească sub raportul gradului de pericol și al probabilității de producere și pot afecta grav starea de securitate a cetățenilor români, a statului român sau a organizațiilor din care România face parte. Ele sunt generate preponderent de mediul internațional, dar și, într-o anumită măsură, de cel intern.

Principalele riscuri și amenințări, de natură politică, economică, socială și militară, capabile să pună în pericol siguranța cetățeanului și securitatea națională a României, valorile și interesele sale, ca stat membru al comunității europene și euroatlantice, rezultate în urma analizelor și documentărilor efectuate sunt: *terorismul internațional structurat în rețele transfrontaliere; proliferarea armelor de distrugere în masă; conflictele regionale; criminalitatea transnațională organizată; guvernarea ineficientă*²⁵.

Imperativul *contracărării noului val de terorism internațional* și cel al cooperării forțelor democratice, inclusiv prin acțiuni comune desfășurate în zonele ce generează terorism, constituie o cerință vitală pentru securitatea României.

Existența și proliferarea armelor nucleare, chimice, biologice și radiologice constituie o amenințare deosebit de gravă sub raportul potențialului de distrugere. Riscul de prăbușire sau de evoluție anarhică a

---

²⁵ Gheorghe Minculete, Daniela Rapan, "Approaches on current risks and threats to the international security environment", *Science & Military Journal*; Liptovský Mikuláš 2012, pp. 14 -15.

unor state posesoare de astfel de arme, autoritatea redusă exercitată de unele guverne asupra structurilor militare, precum și existența unor regiuni aflate în afara controlului statal, favorizează dezvoltarea pieței negre pentru astfel de mijloace.

Conflictele regionale reprezintă o amenințare pentru România, deoarece în pofida evoluțiilor pozitive din ultimul deceniu și jumătate, ce au făcut din Europa un loc mai sigur și mai prosper, arealul strategic în care este situată țara noastră este încă bogat în conflicte locale, cu puternice implicații pentru pacea și securitatea regională și europeană. Produs al dezmembrării, mai mult sau mai puțin violente, a unor state multinaționale din zonă, aceste conflicte interetnice sau religioase au un puternic substrat politic și reprezintă o amenințare gravă la adresa securității regionale, chiar dacă, în urma unor importante eforturi ale comunității internaționale, majoritatea acestora sunt ținute sub control. Prin numărul lor mare, aceste conflicte – alături de alte stări tensionate, mișcări separatiste, dispute teritoriale și situații de instabilitate prezente în proximitatea României – generează incertitudine, determină irosirea resurselor și perpetuează sărăcia. Ele alimentează, de asemenea, alte forme de violență și criminalitate și favorizează terorismul.

Criminalitatea transfrontalieră organizată reprezintă o formă de infrafracționalitate foarte gravă, care a dobândit capacitatea de a influența politica statelor și activitatea instituțiilor democratice. Ea constituie, atât o expresie a proliferării unor fenomene negative ce se amplifică în condițiile globalizării, cât și o consecință directă a gestionării ineficiente a transformărilor politice, economice și sociale radicale care s-au produs în Europa centrală, de est și de sud-est după prăbușirea regimurilor comuniste. Pe fondul unei astfel de situații, spațiul de interes strategic în care se află România s-a transformat într-o veritabilă sursă, zonă de tranzit și destinație a unor activități infrafracționale grave constând îndeosebi în: trafic ilegal de armament muniții și explozivi; trafic de narcotice; migrație ilegală și trafic de ființe umane; trafic de produse contrafăcute; activități de spălare a banilor; alte forme de criminalitate economico-financiară. Astfel de activități sunt favorizate de existența conflictelor locale iar, prin natura și amploarea lor, ele pot favoriza terorismul și proliferarea armelor de distrugere în masă și pot contribui la perpetuarea regimurilor separatiste.

Un rol important în procesul de consolidare a stabilității și securității statelor din Europa centrală, de est și de sud-est, revine capacității societăților de a promova o *gestiune eficientă a intereselor publice*, de a garanta exercitarea responsabilă și eficientă a puterii, în deplin acord cu principiile democrației și cerințele respectării drepturilor omului. Expresia publică a acestor exigențe este *buna guvernare*, domeniu în care în România, ca și în majoritatea statelor din această regiune, s-au înregistrat, în anii care au trecut de la prăbușirea regimurilor comuniste, progrese însemnate. Statele din această regiune continuă să se confrunte cu diferite fenomene negative care afectează calitatea actului de guvernare.

Securitatea națională poate fi, de asemenea, pusă în pericol de o serie de fenomene grave, de natură geofizică, meteo-climatică ori asociată, provenind din mediu sau reflectând degradarea acestuia, inclusiv ca urmare a unor activități umane periculoase, dăunătoare sau iresponsabile. În rândul acestor fenomene grave, trebuie avute în vedere: catastrofele naturale sau alte fenomene geofizice sau meteo-climatice grave (inundații, furtuni puternice, stări de secetă gravă sau alte fenomene extreme generate de încălzirea globală; alte modificări bruște și radicale ale condițiilor de viață; alunecări de teren; cutremure); tendința de epuizare a unor resurse vitale; catastrofe industriale sau ecologice având drept consecințe pierderi mari de vieți omenești, perturbarea substanțială a vieții economico-sociale și poluarea gravă a mediului pe teritoriul național sau în regiunile adiacente; probabilitatea în creștere a producerii unor pandemii.

Strategia de Securitate Națională a României a reprezentat programul național de cea mai amplă cuprindere care a avut ca scop făurirea unui stat modern, prosper, cu un profil regional distinct, deplin integrat în comunitatea europeană și euroatlantică, angajat ferm în promovarea democrației și libertății, cu cetățeni care trăiesc în siguranță, într-o lume complexă, dinamică și conflictuală. Scopul fundamental al strategiei l-a constituit mobilizarea eforturilor națiunii pentru accelerarea proceselor de modernizare, integrare și dezvoltare susținută, capabile să garanteze securitatea și prosperitatea țării, într-o lume mai sigură și mai bună. Strategia a vizat promovarea fermă a libertăților politice, economice și sociale, a respectului pentru demnitatea umană, prin angajarea conștientă și responsabilă a poporului român și colaborarea activă cu națiunile aliate, partenere și prietene.

Pentru îmfăptuirea scopurilor, *Strategia de Securitate Națională a urmărit îndeplinirea următoarelor obiective*: identificarea oportună și contracararea pro-activă a riscurilor și amenințărilor; prevenirea conflictelor și managementul eficient al riscurilor, al situațiilor de criză și al consecințelor lor; participarea activă la promovarea democrației și construcția securității și prosperității în vecinătatea României și în alte zone de interes strategic; transformarea profundă a instituțiilor și îmbunătățirea capabilităților naționale.

În plan intern, condițiile îmfăptuirii acestor obiective au fost: exercițiul deplin al drepturilor și libertăților democratice; stabilitatea politică; reforma profundă a clasei politice; maturizarea spiritului civic și participarea activă a societății civile la procesul de guvernare; eradicarea corupției instituționale; asigurarea armoniei interetnice și interconfesionale; modernizarea rapidă și sporirea gradului de protecție a infrastructurii critice; menținerea stabilității sistemului financiar-bancar și a pieței de capital; protejarea resurselor naturale și a mediului.

În plan extern, realizarea lor a fost condiționată de: consolidarea instituțională a Uniunii Europene și îmbunătățirea stării sale de securitate; reconstrucția și dinamizarea cooperării transatlantice; consolidarea relațiilor de parteneriat strategic; promovarea democrației și asigurarea păcii și stabilității în zonele de interes strategic; sprijinirea activă a comunităților românești din arealul istoric, a românilor de pretutindeni, pentru păstrarea identității lor culturale.

În cadrul eforturilor vizând protejarea, apărarea și promovarea intereselor sale legitime, România a respectat și respectă principiile și normele dreptului internațional și dezvoltă dialogul și cooperarea cu organizațiile internaționale și cu statele interesate în realizarea securității internaționale. România este direct interesată să joace un rol activ și constructiv în plan european și regional, să fie o punte de legătură între civilizații, interese economice și culturale diferite, în beneficiul stabilității și prosperității întregii Europe. În condițiile în care, în cadrul relațiilor internaționale, tendințele majore sunt extinderea democrației și cooperarea instituționalizată, pentru România esențială este promovarea intereselor naționale prin mijloace pașnice, politice, diplomatice, economice și culturale.

În același timp însă, pentru protejarea și apărarea intereselor sale legitime, România trebuie să fie pregătită ca, împreună cu aliații și partenerii, să folosească toate mijloacele legale, inclusiv cele ce privesc întrebuințarea elementelor de forță ale capacității naționale, ca soluție de ultimă instanță.

Promovarea acestor valori și interese a avut și are în vedere în continuare aspecte referitoare la: transformarea profundă și creșterea capacității de acțiune a instituțiilor care au responsabilități în domeniul securității naționale; consolidarea rolului României în cadrul NATO și al UE, concomitent cu întărirea capacității țării noastre de a acționa ca vector dinamic al politicilor vizând securitatea euroatlantică; dezvoltarea economică susținută și garantarea accesului la resurse vitale; prevenirea și contracararea eficientă a terorismului internațional, proliferării armelor de distrugere în masă și a criminalității transfrontaliere; participarea activă, în spiritul legalității internaționale și al multilateralismului efectiv, la operațiuni de pace și la alte acțiuni vizând soluționarea crizelor internaționale; reconfigurarea strategiei de securitate energetică a României în consonanță cu strategia energetică a Uniunii Europene.

Actual, *la fundamentarea* Strategiei naționale de apărare a țării pentru perioada 2020-2024, *Împreună, pentru o Românie sigură și prosper într-o lume marcată de noi provocări, principiile care o călăuzesc sunt:* abordarea sistemică și cuprinzătoare a problematicii securității naționale; convergența dintre politica de securitate și politica de dezvoltare economico-socială; concentrarea eforturilor asupra siguranței cetățeanului și securității publice; concordanța dintre concluziile rezultate din evaluarea mediului de securitate, opțiunea politică și acțiunea strategică.

După analiza noastră, rezultă că procesul de formulare și de înlăptuire a obiectivelor naționale prevăzute în strategie asigură următoarele aspecte: evaluarea realistă și oportună a riscurilor și amenințărilor; identificarea corectă a valorilor și intereselor fundamentale ce trebuie promovate, protejate și apărate cu prioritate; stabilirea judicioasă a căilor și mijloacelor de înlăptuire a lor; determinarea modalităților adecvate de angajare și mobilizare a resurselor.

În esență, căile prin care se asigură promovarea, protejarea și apărarea valorilor și intereselor considerate ca fiind de importanță vitală

pentru realizarea obiectivelor naționale sunt prevăzute de documentele specifice domeniului²⁶. Materializarea lor impune atât necesitatea adoptării unor *măsurile de operaționalizare* adecvate pentru realizarea securității naționale în cadru unional, consolidarea puterii naționale, integrarea ei adecvată în noua configurație a Uniunii Europene și multiplicarea avantajelor competitive ale României, cât și *transformarea instituțiilor* cu responsabilități în domeniul securității naționale.

România este conștientă că *securitatea comunității euroatlantice este indivizibilă, iar relația transatlantică este fundamentul acesteia*. În consens cu o astfel de abordare, România sprijină activ demersurile vizând reconstrucția și dinamizarea acestei relații, necesitatea unei transformări profunde a Alianței, complementaritatea funcțională în materie de securitate și apărare a NATO și Uniunii Europene, ca și nevoia de evitare a paralelismelor și a concurenței în domeniul capabilităților, structurilor de comandă, strategiilor și doctrinelor.

În acest sens, România va acționa pentru perfecționarea coordonării politice și strategice a eforturilor de securitate ale celor două organizații, pe baza valorilor și intereselor comune, cu menținerea rolului fundamental al Alianței, în apărarea colectivă și securitatea euroatlantică și sporirea contribuției Uniunii Europene la îndeplinirea scopurilor comune, îndeosebi în planul securității paneuropene, euroasiatice, în Orientul Mijlociu și pe continentul african.

În acest context, concomitent cu menținerea unui interes în creștere pentru consolidarea capacităților și mecanismelor de apărare colectivă ale Alianței Nord-Atlantice și crearea noilor capabilități apte să permită creșterea contribuției sale la pacea și securitatea globală, „*România va sprijini întărirea rolului politic și de forum de consultări, la sporirea dimensiunii specifice de securitate și apărare a U.E., considerând că acestea constituie cea mai eficientă cale de abordare a strategiei globale de contracarare a noilor riscuri și amenințări la adresa securității națiunilor*

---

²⁶ *Strategia națională de apărare a țării pentru perioada 2020-2024 - „Împreună, pentru o Românie sigură și prosperă într-o lume marcată de noi provocări”*, București, 2020.

din arealul euroatlantic”²⁷. Totodată, România va susține dezvoltarea *politicii externe și de securitate comună și a politicii europene de securitate și apărare*, inclusiv prin creșterea contribuției la capacitățile militare și la cele destinate combaterii terorismului și gestiunii urgențelor civile în spațiul comunitar.

Dezvoltarea contribuției României la Politica europeană de securitate și apărare, în calitate de membru al Uniunii Europene, constituie o prioritate și pentru îndeplinirea acestui obiectiv se vor urmări: sporirea contribuției la capacitățile militare și civile; dezvoltarea contribuției la consolidarea capacității de răspuns rapid a Uniunii Europene, inclusiv prin participarea la grupurile tactice de luptă; consolidarea participării la operațiile de gestionare a crizelor; implicarea activă în activitățile și programele Agenției Europene de Apărare (EDA); încadrarea posturilor alocate României în structurile specifice ale Uniunii Europene.

Concluzii

Istoric vorbind, Politica externă și de securitate comună (PESC) a fost creată și dezvoltată ca parte a procesului de construcție al Uniunii Europene și ca urmare a faptului că statele membre au recunoscut beneficiile unei astfel de acțiuni comune. În esență, forța PESC are la bază cumulumul deciziilor pe care statele membre, inclusiv România, le iau în comun, în ceea ce privește relația lor, dezvoltată prin instituțiile și politicile Uniunii Europene privind securitatea comună, dar și în raport cu ceilalți actori internaționali, de asemenea, din perspectivă problematicilor de securitate.

Principalele transformări ale PSAC înregistrate în ultimii ani, sunt cele legate de instrumentele sale de bază și anume: PESCO/ EDA; CDP/ EDA; CARD/ EDA; EDF/ EDA; OHQs – MPCC și CPCC/ EEAS. Aceste transformări, alături de cele din domeniile: pactul privind PSAC civilă, întărirea cooperării UE-NATO, dezvoltarea Instrumentului European pentru Pace (EPF) precum și mobilitatea militară, au influențe directe asupra securității României.

---

²⁷ Florian Cîrciumaru, *UE și implicarea organismelor sale în rezolvarea crizei din Balcani*, în Buletinul Universității Naționale de Apărare „Carol I”, nr. 3/2010, Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, București, 2010, p. 78.

România are la baza strategiei sale de țară, marcată de ideea de continuitate strategică, ca reper esențial, în privința modalităților de proiectare a viziunii naționale cu privire la securitatea regională, Politica Externă și de Securitate Comună. Ca urmare, România și-a manifestat activ și perpetuu sprijinul PESC, în tot acest timp urmărind cu precădere valorizarea poziționării noastre ca stat de frontieră a Uniunii, prin încercarea permanentă de conștientizare la nivel european a riscurilor și oportunităților ce rezidă din această poziționare.

Procesul de armonizare a legislației naționale cu normele UE a reprezentat, în primul rând, restaurarea cadrului juridic și instituțional. O transformare graduală, în acest proces, a fost realizată prin ajustarea politicilor românești privind politica de apărare la standardele UE, pe de o parte, actualizarea legislației românești la cele mai noi tendințe în strategiile europene pentru securitate și apărare, și, pe de altă parte, punerea în aplicare a acestora prin intermediul unui sistem instituțional adecvat.

Astfel, în urma examinării modului în care reglementările europene au fost transpuse în legislația națională, în domeniul politicilor de securitate și apărare, prin aplicarea analizei evolutive, am evidențiat, în acest articol, chiar și nevoile de transformare și reglementare a instituțiilor destinate să asigure securitatea națională și regională.

BIBLIOGRAFIE

- CÎRCIUMARU F., UE și implicarea organismelor sale în rezolvarea crizei din Balcani, în Buletinul Universității Naționale de Apărare „Carol I”, nr. 3/2010, Editura Universității Naționale de Apărare „Carol I”, București, 2010.
- FRUNZETI T., Viitorul securității europene, Surse de instabilitate la nivel global și regional - Implicații pentru România, Universitatea Națională de Apărare, Centrul de Studii Strategice de Apărare și Securitate, Editura Universității Naționale de Apărare, București, 2004.
- IANCU N, TIBIL G. , „Ce facem cu Apărarea europeană de la pupitrul

- Uniunii Europene?”, Monitorul Apărării și Securității, 18 ianuarie 2018, disponibil la <https://monitorulapararii.ro/ce-facem-cu-apararea-europeana-de-la-pupitrul-uniunii-europene-1-10158>, accesat la 06.11. 2021.
- LEGRAND J., „Politica de securitate și apărare comună”, Parlamentu European, disponibil la <https://www.europarl.europa.eu/factsheets/ro/sheet/159/politica-de-securitate-si-aparare-comuna>, accesat la 05.11. 2021.
- MINCULETE G., RAPAN D., ”Approaches on current risks and threats to the international security environment”, Science & Military Journal; Liptovský Mikuláš 2012.
- PETRESCU S., Mediul de securitate global și euroatlantic, Editura Militară, București, 2005, p. 35.
- TIBIL G., Analiza Mas: „Ce facem cu apărarea europeană”, Mediafax, disponibil la <https://www.mediafax.ro/social/analiza-mas-ce-facem-cu...>, accesat la 06.11. 2021.
- TRAICU G., „Iohannis spune nu armatei europene: Crearea unui paralelism cu NATO nu ar ajuta pe nimeni”, Stiri pe surse, disponibil la ..., accesat la 05.11. 2021.

Surse WEB

- CSDP, disponibil la https://eeas.europa.eu/csdp-missions-operations/eutm-rca/5392/common-security-and-defence-policy-csdp-structure-instruments-agencies_en. accesat la 27.10. 2021.
- PSAC, disponibil la <http://www.europarl.europa.eu>, accesat la 03.11. 2021.
- PESCO, disponibil la <https://pesco.europa.eu/>, accesat la 29.10. 2021.
- PESCO, disponibil la <https://www.consilium.europa.eu/media/39762/pesco-overview-of-first-collaborative-of-projects-for-press.pdf>, accesat la 29.10. 2021.
- EDA-What we do, disponibil la <https://www.eda.europa.eu/what-we-do/our-current-priorities/-capability-development-plan>, accesat la 29.10. 2021.
- Afaceri Europene, disponibil la http://parlament.ro/afaceri_europene/-afeur/2017/fi_2298.pdf, accesat la 29.10. 2021.
- Europa press corner, disponibil la <https://ec.europa.eu/-commission/>

- presscorner/detail/ro/IP_16_4088, accesat la 04.11. 2021.
- European Union, disponibil la https://europa.eu/european-union/about-eu/countries/member-countries/romania_ro, accesat la 04.11. 2021.
- The long-term and annual EU budget, disponibil la https://ec.europa.eu/budget/graphs/-revenue_expenditure.html, accesat la 04.11. 2021.
- MAE, Participarea României la misiunile PSAC, disponibil la <https://www.mae.ro/node/1884>, accesat la 05.11. 2021.
- Iohannis vrea armată europeană, Press News, disponibil la <https://psnews.ro/iohannis-vrea-armata-europeana-179192/>, accesat la 05.11. 2021.
- Iohannis: România sprijină inițiativa unei armate UE, Stiri-DIGI 24, disponibil la <https://www.digi24.ro/stiri/actualitate/iohannis-romania-sprijina-initiativa-unei-armate-ue-565369>, accesat la 05.11. 2021.
- Stiri-DIGI 24, disponibil la <https://www.digi24.ro/stiri/actualitate/iohannis-romania-sprijina-initiativa-unei-armate-ue-565369>, accesat la 05.11. 2021.
- Instrumentul financiar european pentru pace, disponibil la https://eeas.europa.eu/headquarters/headquarters-homepage/-raspunsuri-instrumentul-financiar-european-pentru-pace_ro, accesat la 05.11. 2021.
- Consiliul Europei, disponibil la <https://www.romania2019.eu/2019/03/08/>, accesat la 04.11. 2021.
- Strategia națională de apărare a țării pentru perioada 2020-2024, „Împreună, pentru o Românie sigură și prosperă într-o lume marcată de noi provocări”, București, 2020.

